

ਫਾਰਚੂਨਰ ਗੱਡੀ ਦੇ ਚਾਲਕ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਮਾਰੀ ਟੱਕਰ, ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 24 ਜੂਨ। ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਨੰਬਰ ਦੀ ਇਕ ਫਾਰਚੂਨਰ ਕਾਰ ਦੇ ਚਾਲਕ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਦਰੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ

ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਾਰਚੂਨਰ ਕਾਰ ਦੇ ਚਾਲਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਬਾਣਾ ਮਧੂ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਏਐੱਸਆਈ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਅਨੀਤਾ ਪਤਨੀ ਡੋਨੀਅਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਫਾਰਚੂਨਰ ਕਾਰ ਚਾਲਕ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਹਾਰਨ ਵਜਾਏ ਆਪਣੀ ਫਾਰਚੂਨਰ ਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਵਿਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਡੋਨੀਅਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਮੋਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਫਾਰਚੂਨਰ ਕਾਰ ਦੇ ਚਾਲਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ 17 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਠੱਗੀ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 24 ਜੂਨ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਬੀ. ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਵਿਖੇ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿੱਤੀ ਠੱਗੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਜੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 17 ਲੱਖ 15 ਹਜ਼ਾਰ 136 ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੁਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ (ਬੀ. ਐੱਨ. ਐੱਸ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 316(4) ਅਤੇ 61(2) ਹੇਠ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ

ਹੈ। ਸਹਾਇਕ ਬਾਣੇਦਾਰ ਸੁਖਚੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਵਾਸੀ ਸ਼ਾਸਤੀ ਬਲਾਕ ਵਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਰੰਭੀ ਗਈ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ 'ਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਜੇ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੈਟਰੋਲ ਖਰੀਦਣ ਆਏ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਪੈਸੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖ਼ਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਲਏ ਜਾਂ ਨਕਦ ਰੱਖ ਲਏ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਧਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਹੜਪਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਗਾਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਨਦੀ 'ਚ ਡੁਬੇ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਬਰਾਮਦ

ਨੰਨੀਤਾਲ 24 ਜੂਨ। ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਗੁਲਰਭੋਜ 'ਚ ਨਦੀ 'ਚ ਡੁਬੇ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਰਾਜ ਆਫ਼ਤ ਰਿਸਪਾਂਸ ਫ਼ੌਰਸ (ਐੱਸਡੀਆਰਐੱਫ) ਨੇ ਸੋਢਵਾਰ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਐਤਵਾਰ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਾਂਜਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਐੱਸਡੀਆਰਐੱਫ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਲਰਭੋਜ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਦੀ 'ਚ ਡੁਬੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੁਦਰਪੁਰ ਤੋਂ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਐੱਸਡੀਆਰਐੱਫ 'ਚ ਟੀਮ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ ਪਰ ਹਰਨੂੰ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਾਅ ਕਾਰਨ ਡੁਬੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਅੱਜ ਯਾਨੀ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਮੁੜ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ 'ਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹੱਥ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

ਓਡੀਸ਼ਾ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਅੰਰਤ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜ਼ਿਨਾਹ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਬਾਰੀਪਦਾ 24 ਜੂਨ। ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਮਊਰਭੋਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ 4 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਅੰਰਤ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜ਼ਿਨਾਹ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਸੂਬ 'ਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਇਹ ਤੀਜੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਪੀੜਤਾ (31) ਦੇ ਪਤੀ ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਚਾਰ ਲੋਕ ਬਾਰੀਪਦਾ ਸਦਰ ਬਾਣਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਥਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਏ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਰੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਬਰਨ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲੈ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜ਼ਿਨਾਹ ਕੀਤਾ। ਬਾਰੀਪਦਾ ਸਦਰ ਬਾਣੇ ਦੇ

ਸਾਰੇ ਫਰਾਰ ਹਨ। ਜੇਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਇਕ ਟੀਮ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ

ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਰਤਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਪਾਲਪੁਰ ਵਿਚਾਲੇ ਇਕ ਕਾਲਜ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜ਼ਿਨਾਹ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 4 ਨਾਬਾਲਗ ਸਣੇ 10 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ 'ਚ ਕਿਥੋਂਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ 17 ਸਾਲਾ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜ਼ਿਨਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਦੋਂ ਤੋਂ ਸੋਨਮ ਦੇ ਰਾਜਾ ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ ਮੇਘਾਲਿਆ 'ਚ ਆਪਣੇ ਹਨੀਮੂਨ ਦੌਰਾਨ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ; ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੋਨਮ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਘਾਲਿਆ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਦੋਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜਾ ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਨਾਭਾ 24 ਜੂਨ। ਨਾਭਾ ਸਦਰ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ 7 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾਭਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ, ਇਕ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਕਥਿਤ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਭਾ ਸਦਰ ਬਾਣਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਰਗੁਪਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਲਵੱਟੀ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕੁਝ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਸਤੂਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਕ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਦਰ ਬਾਣਾ ਐੱਸਐੱਚਓ ਨਰਗੁਪਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਆਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਮੀਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਕ ਲੱਖ ਬਦਲੇ 5 ਲੱਖ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਮੇਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਦੋ ਅੰਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦਾ ਨਾਮ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਨਾਲਾ ਤੋਂ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਐੱਸਐੱਚਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਪੁਲਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

11 ਅੰਰਤਾਂ-12 ਵਿਅਕਤੀ...ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ 'ਗੰਦਾ ਕੰਮ'! ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਗਈ ਪੁਲਸ ਦੇ ਉੱਡੇ ਹੋਏ

ਜੇਧਪੁਰ 24 ਜੂਨ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਜੇਧਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਭਗਤ ਕੀ ਕੋਠੀ ਬਾਣਾ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਸਨੀ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਇਸ ਸਪਾ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਅਰਧਨਾਗਨ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ। ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲਾ ਹਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਕੋਠੀ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਪੁਲਸ ਦੀ ਛਾਪੇ ਕਾਰਨ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਹੜਕੱਪ ਮਚ ਗਿਆ, ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਪੁਰਸ਼ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਸੋਸ ਉੱਡ ਗਏ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਨੇ 11 ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ 12 ਮਰਦਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 23 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਕਾਰਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਗਤ ਕੀ ਕੋਠੀ ਬਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਪਦਮਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀਸੀਪੀ ਰਾਜਗੋਪੀ ਰਾਜ ਵਰਮਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਛਾਪਾਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਰੋਡ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਡੀਸੀਪੀ ਅਤੇ ਬਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੀਕ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਬਿਹਾਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਣੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ 'ਡਰਾਪ ਆਊਟ' ਦਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 24 ਜੂਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਿਹਾਰ, ਕਰਨਾਟਕ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ, ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ 2020 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਪਰੂਵਾਫ਼ ਬਰਡ ਦੀਆਂ 2025-26 ਲਈ 'ਸਮਗ੍ਰ ਸਿੱਖਿਆ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਮਈ 2025 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਅਨੁਸਾਰ 2030 ਤੱਕ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੁੱਲ ਦਾਖਲਾ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁਕਾਵਟ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਪੀਏਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 2023-24 ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦੀ ਦਰ 48.99% ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਹਨ ਪਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 57.06% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੀ ਦਾਖਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਦਾਖਲਾ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਦਾਖਲਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ

ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 48.99% ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਹਨ ਪਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 57.06% ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੀ ਦਾਖਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਦਾਖਲਾ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਦਾਖਲਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ

'ਪਿਆਰ' ਨੇ ਕਰਾ'ਤਾ ਕਤਲ ! ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਮਾਰ ਕੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਸਾੜ'ਤੀ ਧੀ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਬਾਗਪਤ 24 ਜੂਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਗਪਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੜੌਤ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਗੁਆਂਢੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਿੰਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਕ ਕੁੜੀ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਗਲਤ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਝੂਠੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੜੌਤ ਬਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੁਹਾਰੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਸ਼ਿਵਾਨੀ (22) ਨਾਮੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਗਲਤ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਔਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ 5 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਬੰਧ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਘਰ 'ਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਿੰਦ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗਲਵਾਰ ਰਾਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਗਲਤ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸਾੜ

ਦਿੱਤਾ। ਅਸਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਦੀ 'ਚ ਵਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਖੁੱਪਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਨੇ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਦਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਲਗਾਤਾਰ ਬੰਦ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ। ਬੜੌਤ ਕੋਤਵਾਲੀ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਚਹਿਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਦੀ ਮਾਂ ਬਬੀਤਾ, ਪਿਤਾ ਸੋਨੀਵ, ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਰਵੀ ਅਤੇ ਭੈਣ ਖ਼ਾਲਾਭ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਬਬੀਤਾ ਅਤੇ ਸੋਨੀਵ ਨੂੰ ਕੋਤਵਾਲੀ ਲੈ ਕੇ ਆਈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਬੀਤਾ, ਸੋਨੀਵ ਅਤੇ ਰਵੀ ਤੇ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਦੀ ਭੈਣ ਖ਼ਾਲਾਭ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਬੀਤਾ ਅਤੇ ਸੋਨੀਵ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ 2 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦੋ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੁੱਝੇ ਚਿਰਾਗ, ਦੋ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨਿਕਲੀ ਜਾਨ

ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ 24 ਜੂਨ। ਬੀਤੀ ਦੇਰ ਰਾਤ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਰੋਡ ਪਿੰਡ ਨਿਕੋਸਰਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੀਕ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪਲਟੀ ਪਈ ਪਹਾਲੀ ਵਾਲੀ ਟਰਾਲੀ ਨਾਲ ਜਬਰਦਸਤ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 15 ਸਾਲਾਂ ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ 14 ਸਾਲਾਂ ਸ਼ੁਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਨਿਕੋਸਰਾਂ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੋਵੇਂ ਆਪਸ 'ਚ ਦੋਸਤ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 9 ਵਜੇ ਪਿੰਡ ਨਿਕੋਸਰਾਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੋਂ ਤੇਲ ਪਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਹਾਲੀ ਵਾਲੀ ਟਰਾਲੀ ਪਲਟੀ ਪਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਭਿਅਾਨਕ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਪਲਟੀ ਹੋਈ ਇਸ ਟਰਾਲੀ ਨੂੰ ਟਰੈਕਟਰ ਚਾਲਕ ਉਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਟਰੈਕਟਰ ਲੈ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਰੋਡ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਰੋ-ਰੋ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ 108 ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਟਾਲਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੋ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਗੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਾਭਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ, ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਮਿਲੇ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਨਾਭਾ 24 ਜੂਨ। ਨਾਭਾ ਸਦਰ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ 7 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾਭਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ, ਇਕ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਕਥਿਤ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਭਾ ਸਦਰ ਬਾਣਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਰਗੁਪਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਲਵੱਟੀ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕੁਝ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਸਤੂਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਕ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਦਰ ਬਾਣਾ ਐੱਸਐੱਚਓ ਨਰਗੁਪਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ

ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਆਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਮੀਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਕ ਲੱਖ ਬਦਲੇ 5 ਲੱਖ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਕਰਸੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਮੇਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਦੋ ਅੰਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦਾ ਨਾਮ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਨਾਲਾ ਤੋਂ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

11 ਅੰਰਤਾਂ-12 ਵਿਅਕਤੀ...ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ 'ਗੰਦਾ ਕੰਮ'! ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਗਈ ਪੁਲਸ ਦੇ ਉੱਡੇ ਹੋਏ

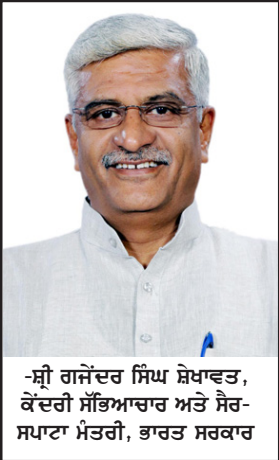
ਜੇਧਪੁਰ 24 ਜੂਨ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਜੇਧਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਭਗਤ ਕੀ ਕੋਠੀ ਬਾਣਾ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਸਨੀ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਇਸ ਸਪਾ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਅਰਧਨਾਗਨ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ। ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲਾ ਹਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਕੋਠੀ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਪੁਲਸ ਦੀ ਛਾਪੇ ਕਾਰਨ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਹੜਕੱਪ ਮਚ ਗਿਆ, ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਪੁਰਸ਼ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਸੋਸ ਉੱਡ ਗਏ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਨੇ 11 ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ 12 ਮਰਦਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 23 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਕਾਰਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਗਤ ਕੀ ਕੋਠੀ ਬਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਪਦਮਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀਸੀਪੀ ਰਾਜਗੋਪੀ ਰਾਜ ਵਰਮਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਸਪਾ ਸੈਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਛਾਪਾਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਰੋਡ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਡੀਸੀਪੀ ਅਤੇ ਬਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੀਕ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਨੇਸ਼ਨਲ ਡੇਸਕ 24 ਜੂਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹਸਾ ਵੀ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਖਬਾਰ 'ਚ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਪਿੱਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਧੰਮੀ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਵਿਗਿਆਪਨ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਸਤ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪਿੱਕੀ ਨਾਮ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣ

ਅਦਭੁੱਤ ਭਾਰਤ, ਅਟੱਲ ਭਾਰਤ: ਮੋਦੀ ਯੁੱਗ ਨੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਵਾਂ ਸਰੂਪ ਦਿੱਤਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਗਨੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬੇਘਵਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਸੌਖਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਾੜ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਭੂਗੋਲਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਜੀਵੰਤ ਅਸਥਾਨ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਕੇਂਦਰਾਨਾਥ ਅਤੇ ਬਦਰੀਨਾਥ ਦੇ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਢਕੇ ਮੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੰਬ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਧਿਆਨਪੂਰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰਨਾਥ ਦੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੱਕ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਰੂਹ ਨੇ ਹਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਕਿਤਾਬਚਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਗਤੀ, ਯਾਦ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਲ 2014 ਅਤੇ 2024 ਦਰਮਿਆਨ, ਇਸ ਅਧਿਆਤਮਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨਰਸੇ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰਾਨਾਥ, ਜੋ ਕਦੇ ਦੁਪਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਚੰਬਾ ਬਣ ਊਭਰਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ 16 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਏ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ਼ 40,000 ਸੀ। ਮਹਾਕਾਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਮੁੜ

ਸ਼ੁਰਜੀਤ ਹੋਏ ਉਜੇਨ ਨੇ 2024 ਵਿੱਚ 7.32 ਕਰੋੜ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਰੇਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕਾਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ 11 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੁਮਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਬੰਬ ਗਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਰਨਾਥ ਦੀ ਗੁੰਝ ਕਈ ਮਹਾਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਦੋਵੇਂ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨਾਂ ਨੇ 2023 ਵਿੱਚ 30 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਧਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਲ ਆਇਆ ਜੋ ਗਿਣਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਸੀ – ਜਨਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਅਯੋਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਲੱਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਹੋਈ। ਇਹ ਕੋਈ ਉਦਘਾਟਨ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਧੜਕਣ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, 110 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਹੁੰਚੇ – ਸਿਰਫ਼ ਦੇਖਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜੁੜਨ ਲਈ। ਲਗਭਗ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹਾਕੁੰਡ ?2025 ਸੀ, ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 65 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਆਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਤਮਤਾ ਦੇ ਸੰਗਮ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਨਰਜਾਗਰਣ ਦੇ ਦੋ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਇਹ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਇਹ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਰੂਪ, ਭੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਹੁਣ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸੂਚੀ-ਸੰਚਾਲਤ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਪਵਿੱਤਰ 'ਸਵੇ' ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਮੰਤਰ – “ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰੋ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰੋ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੋ” – ਨੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦੇਹ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੋਣਨਤਾ

ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਸਵਦੇਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਨਤ ਸਰੂਪ, ਸਵਦੇਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ 2.0 ਰਾਹੀਂ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਰਾਮਾਇਣ, ਬੋਧੀ, ਤੱਟਵਰਤੀ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਧਾਰਤ ਸਰਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 110 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ। ਸਾਲ 2014-15 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ 5,287.90 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 76 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਵਦੇਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ 2.0 ਵਿੱਚ, ਸਥਾਈ ਟਿਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ 2,106.44 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਲ 52 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਚੁਣੌਤੀ ਅਧਾਰਤ ਸਥਾਨ ਵਿਕਾਸ (ਸੀਬੀਡੀ) ਉਪ-ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, 623.13 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 36 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਐਸਟੇਐਸਸੀਆਈ ਸਰਮੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ 3,295.76 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 40 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, 'ਪ੍ਰਸਾਦ' ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ 100 ਤੀਰਥ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਨਾਲ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ 250 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਰੇਲੂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕੜਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ 2024-25 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਐਲਾਨ ਤਹਿਤ 50 ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਇਕਸੁਰਤਾ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ (ਆਈਐੱਚਐੱਲਪਲਾਨ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁੜ ਸ਼ੁਰਜੀਤੀ ਕੇਵਲ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ 'ਸਟੇਟੂ ਆਫ਼ ਯੂਨਿਟੀ' ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ 50 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਈਕੋ-ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਪਾਰਕ, ਟੈਂਟ ਸਿਟੀ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੱਭਿਆਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਸਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਝਲਕਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ, ਜਾਪਾਨ, ਯੂਏਈ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਵਾਰਾਣਸੀ, ਦੇਵਪੁਰ, ਅਯੋਧਿਆ ਅਤੇ ਮਹਾਬਲੀਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੋਫਟ ਪਾਵਰ ਹੁਣ ਸੋਫਟ ਨਹੀਂ ਰਹੀ – ਇਹ ਇੱਕ ਤਕੀ ਅਨੁਭਵ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਵਰ ਕਰੂਜ਼, ਦੀ ਪੱਤੜਤਵ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਫੇਰੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕਲਾ ਨੂੰ ਰੂਹ ਦੇ ਸ਼ਿਲਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ, ਅਤੁੱਲ ਭਾਰਤ 2.0 ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗ, ਕੇਰਲ ਵਿੱਚ ਆਯੁਰਵੇਦ, ਉਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਕਬਾਇਲੀ ਤਿਉਹਾਰ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਭੌਤਿਕ ਨੂੰ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਜੀਵੰਤਤਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਹੁਣ ਚੋਤੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਰਥਿਕ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 2000 ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ 2023 ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਵਿੱਚ £18 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਖਿੱਚਿਆ। 2014-22 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਰਾਗਟਣਾਈ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚੀ (ਆਈਐੱਚਐੱਲਪਲਾਨ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੜ ਸ਼ੁਰਜੀਤੀ ਕੇਵਲ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ

ਬਿਲੀਅਨ) ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 47.9% ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੇ 2023-24 ਵਿੱਚ 84.63 ਮਿਲੀਅਨ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ 8.46 ਮਿਲੀਅਨ ਵੱਧ ਹਨ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਖੇਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭੁਨਿਆਦ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਉਡਾਣ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਸ਼ਿਰਡੀ, ਜ਼ੀਰੋ ਅਤੇ ਮਿਨੀਕੋਏ ਵਰਗੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਿਜੀਟਲ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਟਿਕਟ ਬੁਕਿੰਗ, ਡੇਟਾ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪਲਾਟਫਾਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਅਣਗੌਲਿਆ

ਗਿਆ ਉਤਰ-ਪੂਰਬ ਤਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਰਤਨ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਿਆ। ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਭੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ 2014 ਅਤੇ 2022 ਦਰਮਿਆਨ ਅਰੁਣਾਚਲ, ਸਿੱਕਮ ਅਤੇ ਮੇਘਾਲਿਆ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਗਈ। 'ਜੀਵੰਤ ਪਿੰਡ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਕਿਸ਼ਿਬ ਅਤੇ ਮਾਨਾ ਵਰਗੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਅਭਿਲਾਸੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ+ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਗੋਮਾ ਵਰਗੇ ਵਿਆਹ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖਤਾ, ਮੁਖਿਮਾਂ ਅਤੇ ਭੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ 6 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਰੀਜ਼ ਆਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਇਲਾਜ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ

ਦੀ ਜੀ20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਖਜੂਰਾਹੋ ਤੋਂ ਕੁਮਾਰਕੋਮ ਤੱਕ 60 ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਲਮੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਲਾ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਨੀਆ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ – ਬਲਕਿ ਇਹ ਇਸਦਾ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪਰ ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਅਸਲ ਤਬਦੀਲੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਬਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੇਸ਼ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ, ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰਜੀਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਰਿੱਤਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਨਵੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੌਸਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਹ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫਲਸਫ਼ੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ, ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਭੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਭਿਕਸੂ ਬੋਧੀ ਰੁੱਖ ਦੀ ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕੇਂਦਰਾਨਾਥ ਦੀ ਨੱਥੀ ਪੈਂਟ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸੱਜੇ ਵਿਆਹੀਆਂ ਮਹਿਲਨੁਮਾ ਗੁੰਬਦਾਂ ਹੇਠ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਈ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡ ਉਤਰੂਕ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਹਰ ਪਵਿੱਤਰ ਰਸਤੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਗਲਿਆਰੇ ਵਿੱਚ ਗੁੰਬਦੀ ਹੈ: ਭਾਰਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋ – ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸਦੀਵੀ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋ।

ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਖਰੜ ਵਲੋਂ ਸਤਪਾਲ ਜਿੰਦਲ ਦੀਆਂ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਵਾਈਆਂ

ਖਰੜ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਖਰੜ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ “ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਤੇਰਹਾ” ਦੇਣ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿਮ ਖਰੜ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਉੱਘੇ ਵਪਾਰੀ ਸਤਪਾਲ ਜਿੰਦਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਰੋੜ ਖਰੜ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਰਾਹੀਂ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਖਰੜ ਦੇ ਆਈ ਡੌਨੇਸ਼ਨ ਮਨੀਵੇਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਖੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਬੀਤੀ ਸਵੇਰੇ ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ

ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਫੇਰ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਦੀ ਟੀਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਮੁਕੱਬ ਵਰਗਾ ਨੇ ਆਸ਼ੀਤ ਪਰਹਾਰ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਕੱਤਰ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨੀਵੇਟ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 72 ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾਨ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕਾ ਹਨ।

12ਵੀਂ ਗੱਤਕਾ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਰਵਲੀਨ ਕੌਰ ਨੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ

ਖਰੜ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਾਲਕੋਟਰਾ ਇੰਡੋਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ 12ਵੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ 15 ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਤੇ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗੱਤਕੇ ਦੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਏ। ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਰਵਲੀਨ ਕੌਰ ਮੁੰਡੀ ਵਿਚ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਸੋਟੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਪਿਛਾਰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਸਟ ਪਲੇਅਰ ਵੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਮੁੰਡੀ ਖਰੜ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਹੋਪੀ ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਛਿੱਦਾ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀ ਖਰੜ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਲਾਲਾ ਰਣਿਆਲਾ, ਹਰਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤਾਜੀਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਟੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਊਰੋ ਵਿਖੇ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਅੱਜ

ਪਟਿਆਲਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਊਰੋ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਗਾਰਡ, ਆਡਿਸ ਵਰਕ, ਹਾਊਸ ਕੀਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੋਜਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਰਾਈਟ ਲਾਈਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੀਕੀਤ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਤੋਂ 48 ਸਾਲ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੋਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਚਾਰਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਰਜਿਸ਼੍ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਮਿਤੀ 24 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਊਰੋ, ਬਲਾਕ ਡੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਨੇੜੇ ਸੋਵਾ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਸਰਵਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਗਾਰਡ, ਆਡਿਸ ਵਰਕ, ਹਾਊਸ ਕੀਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੀਕੀਤ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਸਬ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

11ਵੇਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀਅੰਮ ਦੀ ਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਸਡੀਐਮ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਬ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਬੀਮ ਪਾਰਕ (ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਸ਼ਹਾਦਤ) ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਯੋਗਾ ਟ ਰਿੰਨਰ ਵਿਜੇ ਮਿਲਕ ਅਤੇ ਤਨੀਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ

ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਰੋਟਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਸੁਨਾਮ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਰੋਟਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਸੁਨਾਮ ਅਤੇ ਅਚਾਰੀਆ ਮੱਖਣ ਜੇਨ ਕੋਲ ਸੁਨਾਮ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇਰੇ ਤੇਅਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਗ੍ਰਿਪੀ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ੀਅਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਨ ਸ਼ਿੰਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪਸਥਿਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਚਾਰੀਆ ਮੱਖਣ ਜੇਨ ਨੇ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਯੋਗ ਸਿਖਕਾ ਮੇਖਮ ਸ਼ਸ਼ੀ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਥਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਐਮ.ਸੀ., ਗੀਨਾ ਰਾਣੀ ਐਮ.ਸੀ., ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਸੀ., ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਬੀਸ਼ਨ ਪਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ, ਕਮਲ ਬਰਾੜ, ਸ਼ਿਪੀ ਧੀਮਾਨ, ਕੀਮ ਬਾਵਾ ਸਰਪੰਚ, ਗੁਰਜੰਟ ਖਾਨ, ਸੁਖਪਾਲ ਬਾਜਵਾ, ਈ.ਓ. ਬਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਐਸ.ਡੀ.ਓ. ਸੀਵੇਂਦਰ ਬੋਰਡ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੀ ਸੁਣੀਆਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੁਮਾਮਾ ਰਾਣੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੇਲਾ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਸੀ., ਗੁਰਮੀਤ ਫੌਜੀ ਐਮ.ਸੀ., ਗੀਨਾ ਰਾਣੀ ਐਮ.ਸੀ., ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਸੀ., ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਬੀਸ਼ਨ ਪਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ, ਕਮਲ ਬਰਾੜ, ਸ਼ਿਪੀ ਧੀਮਾਨ, ਕੀਮ ਬਾਵਾ ਸਰਪੰਚ, ਗੁਰਜੰਟ ਖਾਨ, ਸੁਖਪਾਲ ਬਾਜਵਾ, ਈ.ਓ. ਬਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਐਸ.ਡੀ.ਓ. ਸੀਵੇਂਦਰ ਬੋਰਡ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮੌਕੇ ਕੁਝੀਆਂ ਅੱਜ ਨਸ਼ਿਆ ਨਾਲ ਬਾਂ-ਥਾਂ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬੁਖਲਾ ਕੇ ਧਰਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਇਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਕੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬਾਪਤਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਨਸ਼ਿਆ ਦੀ ਜੜ ਨੂੰ ਪੱਟ ਦਿੰਦੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ-ਧਮਕਾਉਣਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੁਣ ਖਾਸ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਫੀਆ ਤੰਤਰ, ਗੁੰਡਾ ਅਨਸਰ, ਨਸ਼ਾ ਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮਾਦੇਵਰੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੁਥਾਨ

ਜਿੰਦਲ, ਕੁਰਨ ਬਾਂਸਲ, ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਰਾਜੀਵ ਮੱਖਣ, ਆਤਮੀ ਐਸੀਐਸਐਨ ਦੇ ਰਾਜਨ ਰੋਡਲਾ, ਸਮਾਗਮ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮਨਦੀਪ ਸਾਸਤਰੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨਾਂਤਿਤ ਮਹਿਮਾਨ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਯੋਗ ਅਚਾਰੀਆ ਮੱਖਣ ਜੇਨ, ਜ਼ੋਰੀ ਰਾਜ ਵਿਪਿਨ ਕਾਂਸਲ, ਯੋਗ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਨੀਧੀ (ਜੋ ਕਿ ਅੱਠਵੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਨਾ ਆਈ), ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਜੋਗ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੌਕੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਤ ਕੌਂਸ਼ਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਨਰੇਸ਼ ਸ਼ਿੰਗਲਾ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ, ਦੀਪਕ ਕਾਂਸਲ, ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੰਗਤ ਰਾਏ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ (ਐਫਵੇਟਰ), ਸਕੇਤੋਂ ਅਰੋੜਾ, ਰਲੂਦੁ ਰਾਮ, ਕਰਕਾ ਦੇਵੀ, ਨੇਹਾ ਰਾਣੀ, ਸ਼ਿਵਾਨੀ, ਸਾਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਤੇਕੁਲਤ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਹੀ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਨੀਵ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੋਟਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਵਰਨਰ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਕਾਂਸਲ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਬੇਜ ਜੁਨੇਜਾ, ਸਤੀਸ਼ ਸਿੰਝਲ, ਨੀਤੀਨ ਕਮਦਪ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੂੰ ਫੌਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਡੇਟਾ ਲੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਤੇ ਉਸਦਾ ਸਾਥੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਹੈਂਡਲਰ ਰਾਣਾ ਜਾਵੇਦ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੰਮੂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਫੌਜੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ; ਪੈਂਡ ਡਰਾਈਵ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਦਾ ਸੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ : ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਜਾਜੂਸੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਇੱਕ ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨੂੰ ਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਡੇਟਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਇੰਟਰ-ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਆਈ ਐਸ ਆਈ.) ਨੂੰ ਲੀਕ ਕਰਨ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਡੀਜੀਪੀ) ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਐਮਬੀਬੀਐੱਸ ਅਤੇ ਬੀਡੀਐੱਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਾਂਡ ਪਾਲਿਸੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਤੋਂ ਐਮਬੀਬੀਐੱਸ ਅਤੇ ਬੀਡੀਐੱਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਾਂਡ ਪਾਲਿਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਦਲੇਰਾਨਾ ਤੇ ਅੰਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਦਮ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਐਂਡਗਰੈਜ਼ੂਏਟਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਫਿਰ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਾਂਡ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਕੋਟੇ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਕਾਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੰਡਕਾਰੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਹ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਮੋੜਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਬਸਿਡੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੁਨਾਸਿਬ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਜ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ। ਇਹ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰਦਾ 3847 ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਚੋਂ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹੋਣ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਮਿਆਸ਼ਾ ਦਿਹਾੜੀ ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਦਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲਾਂਬੱਧੀ, ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਡਾਕਟਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਮੌਕੇ ਤਲਾਸ਼ਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਨੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲਾ 'ਚ ਸ਼ਹਿਰੀ-ਦਿਹਾਤੀ ਦਰਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਬਾਂਡ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਸ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਦਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮਕਾਜੀ ਹਾਲਤਾਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਂਡ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ। ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਬਾਂਡ ਨੀਤੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੁਣ ਜੋ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗਰੈਜੂਏਟਾਂ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੀਂ ਮਦਦ ਮਿਲੇ। ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲਾ ਨੂੰ ਲਟਕਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਂਡ ਨੀਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਨਿਆਂਸੰਗਤ ਸੇਵਾ ਵਿਚਲਾ ਪੁਲ ਹੈ।

ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਹਵਾਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਮਲਾਵਰ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆਤਮਕ, ਦੋਵੇਂ ਕਾਬਲੀਅਤਾਂ ਪੱਖੋਂ ਆਸਮਾਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੀ ਬੜ੍ਹਤ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛਿੱਬਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਏਅਰ ਚੀਫ ਮਾਸ਼ਲ ਏਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਅਹਿਮ ਫ਼ੌਜੀ ਖ਼ਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੋਜ਼ਰ 'ਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ਅਤੇ ਨਾਅਰਿਲੀਅਤ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਐਡਵਾਂਸਡ ਮੀਡੀਅਮ ਕੈਸ਼ਟ ਏਅਰਕ੍ਰਾਫਟ (ਏਐੱਮਸੀਏ) ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡ ਆਕਾਰੀ ਟੀਚਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਡਣ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਵਡੇਰੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਕੀਕਤਪਸੰਦ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਏਐੱਮਸੀਏ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਬੋੜ੍ਹਚਿਰੇ ਟੀਚਿਆਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟ ਜਾਵੇ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਏਅਰੋਨੌਟਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਐੱਚਏਐੱਲ) ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ 83 ਹਲਕੇ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੇਜਸ ਐੱਮਕੋ1ਏ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਂਟਰੋਕਟ 'ਤੇ ਸਹੀ 2021 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਏਅਰੋਸਪੇਸ ਨੇ ਐੱਫ404 ਇੰਜਣਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਐੱਚਏਐੱਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 'ਚ 12 ਤੇਜਸ ਐੱਮਕੋ1ਏ ਏਅਰ ਫੌਰਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਗੁਆਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨ ਕਈ ਨਵੇਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਲੈਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗਾਂ ਛੇੜ ਸਕੇ। ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦਾ 6 ਜੂਨ ਦਾ ਟਵੀਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈਈਚਿੰਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਵੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ 40 ਜੇ-35 ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼, ਕੇਜੇ-500 ਹਵਾਈ ਚਿਤਾਵਨੀ ਏਅਰਕਰਾਫਟ ਤੋਂ ਐੱਚਕਿਊ-19 ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਰੱਖਿਆ ਢਾਂਚੇ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਅੱਖਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਹੈ। ਜੇ-35 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਫਾਡਰ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹਵਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਾਵੇ ਦੀ ਹੇ ਹਤਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਪੱਕੇ ਮਿੱਤਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਏਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਰੱਖਿਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੌਕੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਖਾਦਾਂ ਦੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੁਦਾਮ ਤੇ ਛਾਪਾ

ਖਾਦਾਂ/ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਲਏ ਸੈਪਲ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਸੀਲ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਮੋਗਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਬਸੇਤ ਗਰਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਇਨਪੁਟਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ, ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੂਏਡ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਸਾਹੋਕੇ, ਬਲਾਕ ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਗੁਦਾਮ ਵਿਚ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖਾਦ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਗੁਦਾਮ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗੁਦਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ ਵਾਸੀ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾਏਨਾਮਾ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ। ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ ਦੇ ਚਾਚਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਗੁਦਾਮ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਗੁਦਾਮ ਵਿਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਮੋਗਾ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਗੁਦਾਮ ਵਿਚ ਜਿੰਕ ਸਲਫੇਟ 33ਗ ਅਤੇ ਯੂਰੀਆ ਖਾਦ ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਸਨ। ਇਹ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਰਾਪ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਕੈਮੀਕਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ

ਇਥਕੇ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੰਕ ਸਲਫੇਟ ਖਾਦ ਨੂੰ ਚੰਬਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਕੋਟਾ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਇੰਫਰਮੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਜਿੰਕ ਸਲਫੇਟ ਦੇ ਬੈਲਿਆਂ ਤੇ ਬੈਚ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਖਾਦ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਾਦ ਜਾਅਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ-ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਗੁੰਜੀਤ ਰੁਚੀ ਬਾਵਾ ਵੱਲੋਂ ਮੋਗਾ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ

ਮੋਗਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.) ਦੇ ਉਪ-ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁੰਜੀਤ ਰੁਚੀ ਬਾਵਾ ਨੇ ਅੱਜ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੋਗਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਗਰ ਸੋਤੀਆ, ਵਾਪੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜ.) ਮੋਗਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਾਰੁਮਿਤਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ੇ ਗੁਪਤਾ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉੱਪ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਗੁੰਜੀਤ ਰੁਚੀ ਬਾਵਾ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਕੂਲ ਵਾਹਾਨ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਸਕੂਲੀ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਢਾਂਚਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਸਦੀਕ, ਜੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਡਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਨੀਤੀ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੀਮ-੨ (ਪੀ.ਐੱਮ.ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਵਾਈ.) ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਹਿਲ ਹੈ ਜੋ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਪਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਗਰ ਸੋਤੀਆ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਾਵਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਢਾਂਚਾਗਤ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਸੀ ਸੀ ਆਈ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਖਾਦਾਂ ਮੁੱਖ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਾਵਾ ਨੇ ਜਵਾਨਈਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਾਵੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਦੇ

ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਨੰਦਪਲੀ ਬਣਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਓਟ ਕਲੀਨਿਕ ਤੇ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਆਏ ਮਹਿਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਐਸਐਸਪੀ ਨੇ ਓਟ ਕਲੀਨਿਕ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਵੀ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚੰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਡਾ ਐਰਿਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅਬੋਹਰ ਅਤੇ ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਜੱਟ ਵਾਲੀ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕੇਂਦਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਓਟ ਕਲੀਨਿਕ ਵੀ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓਟ ਕਲੀਨਿਕ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਇਲਾਜ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਫਤ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸੰਦੀਪ ਚੋਪੜਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਚਿੱਟਾ ਪੀਦੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀ ਕਾਬੂ

ਸਮਾਣਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਸਿਟੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨੀਤੂ ਰਾਣੀ ਨਿਵਾਸੀ ਅਮਾਮਗੜ੍ਹ ਵਜੋਂ ਹੋਈ। ਸਿਟੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਇਸਪੈਕਟਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਐਸ.ਆਈ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਸਣੇ ਵਡੇਰਾਂ ਮੋੜ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਕਿ ਇਤਲਾਹ ਮਿਲੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਔਰਤ ਗੰਦਾ ਨਾਲਾ ਜੱਟਾਪਤੀ ਵਿਖੇ ਚਿੱਟਾ ਪੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰੋੜ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਿਲਵਰ ਪੇਪਰ,ਇੱਕ ਲਾਈਟਰ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਸਣੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਓ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਫਾਈ ਵਿਵਸਥਾ, ਸੀਵਰੇਜ ਅਤੇ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਲਿਆ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਵਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਧੂ ਆਈ ਦੇ ਐਸ ਨੇ ਅੱਜ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਨਰਲ ਡਾ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਧੂ ਨੇ ਅੱਜ ਡੈਡ ਰੋਡ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਾਗ, ਰੈਣ ਬਸੋਰਾ ਅਤੇ ਹਨੂਮਾਨ ਮੰਦਰ ਰੋਡ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਜਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੀਵਰੇਜ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵੱਲੋਂ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀਵਰੇਜ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਗਾਊਂ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ

ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੁਚਾਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਹਨੂਮਾਨ ਮੰਦਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਾਲੀ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਸੀਵਰੇਜ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਜਾਲੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੋਤਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਥੋਂ ਸੀਵਰੇਜ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਨੂੰ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਘਰਾਂ ਦਾ ਗਿੱਲਾ ਅਤੇ ਸੁੱਕਾ ਕੂੜਾ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਨਰੇਸ਼ ਖੇੜਾ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਐੱਮ.ਈ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੈਨੇਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਗਰੇਵ, ਅਸੋਕ ਕੁਮਾਰ ਇੰਚਾਰਜ ਨੇ ਵੀ ਬਸੋਰਾ, ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਸੀਵਰੇਜ ਇੰਚਾਰਜ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਦਾ ਯਤਨਾ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰਪੁਰ ਲੋਅਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਸਵੱਛਤਾ ਅਭਿਆਨ

➤ ਟੋਬਿਆਂ, ਛੱਪੜਾ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਉਪਰਾਲਾ

➤ 23.17 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਗੰਗੀਰਪੁਰ ਲੋਅਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਪੂਰਾਤੀ ਅਧੀਨ

ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੁਕਵੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸ.ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੱਛਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਮਿਹਨ ਵਿੱਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਵੱਛ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਟੋਬਿਆਂ, ਛੱਪੜਾ ਦੀ ਸਫਾਈ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੂਰ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਦੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਫੰਡ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਪੰਚ ਮੀਨਾ ਕਾਲੀਆ ਅਤੇ ਗੰਗੀਰਪੁਰ ਲੋਅਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸ.ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਦੇ ਘਰ ਰੋਡ ਕਰਕੇ 150 ਲੀਟਰ ਲਾਗਰ ਬਰਮਾਦ ਕਰਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੋ ਐਸ.ਆਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਬੱਸ ਔਡਾ ਅਰਾਈ ਮਾਜਰਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਕਿ ਇਤਲਾਹ ਮਿਲੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਖਾਣੀ ਲਈ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰੋਡ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ 40 ਬੋਤਲਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਸਣੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਮਿਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਜਾਅਲੀ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਚ ਪੰਜ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਸਮਾਣਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਸਿਟੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਪੰਜ ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੋਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕਕਰਾਲਾ, ਰਣਜੋਧਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਜਨਾਲ ਬਾਣਾ ਦਿੜਬਾ (ਸੰਗਰੂਰ) ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਿਟੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਅਨੰਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਬਾਨੋਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੂਕਸ਼ੇਤਰ ਅਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੀ ਵੱਲੋਂ ਉੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਅਨੁਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਖਸ਼ਿਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ, ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਰੁਪਏ

ਕਿਸਾਨ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰੇਗਨ ਫਰੂਟ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਵਾਧਾ

ਬਠਿੰਡਾ,21 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਰਿਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧੁ

ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਦਾ ਕਹਿਰ

ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਲਈ ਅੱਜ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ 'ਚ ਉਮਰ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਸ਼ਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਥਕਿਆ-ਥਕਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਸਰੀਰਿਕ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ 'ਚ ਫਸਦਾ 'ਤੇ ਛਾਤੀ 'ਚ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਪੈਦਲ ਚੱਲਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਹ ਫੁੱਲਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਨਾਰਮਲ ਦੀਸੀਜੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਭ ਕੁੱਝ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਵੋ। ਟ੍ਰੇਡਮਿਲ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਿਪਿਡ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉ। ਕਈ ਵਾਰ ਪੇਟ 'ਚ ਗੜਬੜ ਵੀ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪੇਟ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਤਕਲੀਫ਼ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਐਂਟਾਸਿਡ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਈਸੀਜੀ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਦੇਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਦਿਲ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖ਼ੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਚਾਅ

- ਜੋ ਲੋਕ ਸਿਗਰਟ ਖੀੜੀ ਜਾਂ ਤੰਬਾਕੂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੁਰੰਤ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ।
- ਜੋ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸਦਾ ਸੇਵਨ 60 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਕਰਨ। ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਘੱਟ-ਘੱਟ ਕੁੱਝ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੈਦਲ ਚੱਲੋ ਹੋ।
- ਪੈਦਲ ਚੱਲੋ ਜ਼ਰੂਰ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਠੰਢ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਗਰਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।
- ਘੱਟ ਖਾਓ ਨਾਰਮਲ ਰਹੋ। ਫੈਟ ਅਤੇ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘਟਾ ਦਿਓ ਪਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਭੁੱਖ ਨਾ ਰਹੋ।
- ਖ਼ਸ ਰਹੋ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ ਬਚੋ, ਵਧੇਰੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਰੱਖੋ। ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।
- ਜੇ ਅਚਾਨਕ ਛਾਤੀ 'ਚ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਟਰੌਲਿਆ ਨਾ ਕਰੋ।

ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਟੀਬੀ

ਸੰਸਾਰ ਭਰ 'ਚ 24 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਟੀਬੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਬੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਸਾਲ 25 ਲੱਖ ਲੋਕ ਟੀਬੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 17 ਲੱਖ ਕੇਸ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਟੀ. ਬੀ ਇਕ ਛੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਇਕਰੋਬੈਕਟੀਰੀਅਮ ਟਿਊਬਰਕੁਲੋਸਿਸ ਨਾਮਕ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਰਾ ਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਹ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਦਿਮਾਗ਼, ਹੱਡੀਆਂ, ਗੁਰਦੇ, ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਦਿਲ ਵੀ ਟੀਬੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟੀਬੀ. ਇਕ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ 'ਚ 2016 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਕਰੀਬਨ 10.4 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਟੀਬੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ 1.7 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮਸ਼ਾ ਲਈ ਟੀਬੀ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਪਿਆ। ਐੱਚ. ਆਈ.ਵੀ ਪੌਜ਼ੀਟਿਵ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਟੀਬੀ. ਹੋਣ ਦਾ

ਖਤਰਾ 60 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਐੱਚ.ਆਈ.ਵੀ ਪੌਜ਼ੀਟਿਵ ਰੋਗੀਆਂ 'ਚ ਟੀ.ਬੀ. ਮੌਹਰੀ ਕਾਤਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 20 16 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਐੱਚ. ਆਈ.ਵੀ. ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਟੀਬੀ. ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਸਫਲ ਇਲਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 2000 ਤੋਂ 2016 ਤਕ ਤਕਰੀਬਨ 53 ਮੀਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਬੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਟੀਬੀ ਰਿਪੋਰਟ 2016 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹਰ ਸਾਲ 5 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਲੱਛਣ

ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਂਸੀ ਆਉਦੀ, ਛਿੱਕ ਮਾਰਨਾ, ਥੁੱਕਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸਾਹ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾ 'ਚ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਫੈਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਘੰਟੇ ਤਕ ਹਵਾ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਂਸੀ ਆਉਦੀ, ਲਸੀਕਾ ਗੁੰਥੀਆਂ ਦਾ ਵੱਧ ਜਾਣਾ, ਬੁਖ਼ਾਰ ਜੋ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵੱਧਦਾ ਹੈ, ਛਾਤੀ 'ਚ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ, ਭਾਰ ਦਾ ਘੱਟਣਾ, ਭੁੱਖ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਬਲਗ਼ਮ 'ਚ ਖ਼ੂਨ ਆਉਣਾ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ, ਸਾਹ ਲੈਣ 'ਚ ਬੈਕਲੀਫ਼ ਆਦਿ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ ਟੀ. ਬੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਡੋਟਸ (ਡਾਇਰੈਕਟਲੀ ਓਬਜ਼ਰਵਡ ਟੀਨਮੈਂਟ ਸੁਪਰਵੇਜ਼ਡ) ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਚ ਟੀ. ਬੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਬਵਾਸੀਰ ਦੇ ਲੱਛਣ

ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਰੋਗ 'ਚ ਗੁਦਾ ਦੇ ਕੋਲ ਸੇਕੇ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਖ਼ੂਨ ਨਿਕਲਦਾ, ਖ਼ਾਬਿਸ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ੂਨ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਰੋਗੀ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਬੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਬਵਾਸੀਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ ਵੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ 10ਫ਼ੀਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਬਵਾਸੀਰ 'ਚ ਸਰਜਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਵਾਸੀਰ ਨੂੰ ਹੈਮੋਰੋਇਡ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਗੁਦਾ ਦੇ ਕੋਲ ਖ਼ੂਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਫੁਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਵਾਸੀਰ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਗੁਦਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿੱਚੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਸਥਿਤ ਹੋਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਨਸਾਂ ਫੁਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਪਤਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਲ ਜਾਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ 'ਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੇ ਦਰਦ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੋ ਪ੍ਕਾਰ ਦੀ ਬਵਾਸੀਰ

- ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਵਾਸੀਰ
- ਬਾਹਰੀ ਬਵਾਸੀਰ
- ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਵਾਸੀਰ 'ਚ ਮੋਕੇ ਗੁਦਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਚ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ ਹੋਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਖ਼ੂਨ ਵੀ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਇਸ ਰੋਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਗੁਦਾ ਦੇ ਕੋਲ ਖ਼ੂਨ ਨਿਕਲਦਾ ਤੇ ਸੋਜ ਪੈਂਦਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸੋਜ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮੋਕੇ

ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ

ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਿਵਸ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਲੱਡ-ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਵਧਣਾ ਜਾਂ ਘਟਣਾ ਘਰ-ਘਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਛੋਟਾ, ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਭ ਇਸ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 90 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕਰਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਚਪੀਤੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਰੋਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਧ ਬਲੱਡ-ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕਈ ਰੋਗਾਂ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 35 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਝੜ ਜਮਾਦੂਰ ਗੜਬੜੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਘੱਟ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਮਰੀਜ਼ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ਨਸੀਬ ਸਮਝਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਦਬਾ ਉਪਰ ਵਾਲਾ 100 ਤੇ ਹੇਠਲਾ 80 ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਆਪ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ 'ਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਘੱਟੋ ਹੋਏ ਬਲੱਡ-ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੂਣ ਦੇ ਫੱਕੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੂਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ 'ਚ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਧਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਦਬਾ ਗੁੱਸੇ ਤੇ ਚਿੜਚਿੜੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਹੋਏ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਚੱਢਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਦਿਲ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ

ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਣਜਾਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਘਟੇ ਹੋਏ ਬਲੱਡ-ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ, ਟੀਕਿਆਂ ਤੇ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਾੜਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਘੱਟ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਸੋਜ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਥੇ ਵੱਧ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ 'ਤੇ ਕਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਮਕ, ਅਰਾਰ, ਪਾਪੜ, ਸਨੈਕਸ, ਸ਼ਰਾਬ, ਸਿਗਰੇਟ, ਤਲੀਆਂ

ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਚਿਕਨਾਈ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗਿੱਲਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਲ ਦਾ ਦੌਰਾ, ਅਧਰੰਗ ਤੇ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਥਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ 'ਤੇ ਕਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਮਕ, ਅਰਾਰ, ਪਾਪੜ, ਸਨੈਕਸ, ਸ਼ਰਾਬ, ਸਿਗਰੇਟ, ਤਲੀਆਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਈਲੈਂਟ ਕਿਲਰ ਸ਼ੂਗਰ

- ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਘੱਟ ਹੋਣੀ ਤੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਡਾਰੀਪਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ।
- ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਫਿੰਗੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ।
- ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ-ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਹਲੀਆਂ 'ਤੇ ਖ਼ਾਬਿਸ ਹੋਣਾ।
- ਜੱਟ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣਾ।

ਇਲਾਜ

- ਮਿੱਠੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼।
- ਮੈਂਦੇ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ।
- ਜੰਕ ਫੂਡ ਤੇ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ।
- ਆਲੂ, ਅਰਬੀ, ਚਾਵਲ ਆਦਿ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਚੋ।
- ਅਮਰੂਦ, ਆਵਲਾ, ਨਿੰਬੂ, ਜਾਮੂਨ, ਸੰਤਰਾ ਤੇ ਪਪੀਤਾ ਵਰਗੇ ਫਲ਼ਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ।
- ਟਮਾਟਰ, ਪਤੰਗੌਰੀ, ਗਾਜਰ, ਮੂਲੀ, ਪਾਲਕ, ਡਿੱਡੀ, ਖੀਰਾ, ਸ਼ਲਗਮ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ, ਮੂਲੀ, ਸੋਧੀ, ਕਰੇਲਾ ਆਦਿ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ।
- ਦਲੀਆ, ਬਰਾਉਨ ਚਾਵਲ, ਲਸਣ, ਦਾਲਚੀਨੀ, ਗ੍ਰੀਨ ਟੀ, ਆਦਿ ਡਾਇਟੇਮੰਦ ਹੈ।
- ਖਾਣਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਏਡਜ਼ ਦਿਵਸ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਤਬਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਏਡਜ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਮੌਤ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਏਡਜ਼ ਦਾ ਪਹਿਲ ਕੇਸ 1986 'ਚ ਰੇਨਣੀ 'ਚ ਮਿਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਏਡਜ਼ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਹੈ, ਭਾਵ ਮੁੰਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਡਰ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਹੈ। ਜੋ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਰੀਬ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਏਡਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਵੀ ਗਿਣਤੀ 39,345 ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਅਸੀਂ ਫਿਕਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ 1,052। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੁਲਾਈ 2011-12 'ਚ 6,0 27, 2013 'ਚ 5565, 2014 'ਚ 8207 ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਭਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ 8,925 ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਏਡਜ਼ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਹ ਹਨ। ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖ਼ੂਨ ਨਾ ਚੜਣਾ ਤੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ(ਗਰਭ ਰਾਹੀਂ) ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈ ਤਰੀਕੀਆਂ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ

ਟਰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੱਧ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰਫ਼ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਟਰਕ ਡਾਕਟਰਿਵਤ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਨੀਮ-ਹਕੀਮ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰੋਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਉਬਾਲੇ ਵਰਤਨ ਦੀ ਦਰ ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੋ ਸਰੋਜ਼ ਹੀ ਵੀ ਇਸਮੇਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇਹ ਦਰ 9.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 75 ਫ਼ੀਸਦੀ ਏਡਜ਼ ਪੀੜਤ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਅਮੀਰ-ਗਰੀਬ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੇਂਡੂ, ਮਰਦ-ਔਰਤਾਂ ਆਦਿ ਸਭ 'ਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਚੌਥੇ ਪੜਾਅ 'ਚ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਸਟਿੰਗ ਤੇ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਪੜਾਅ 'ਚ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣਾ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਪੱਥੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣ 'ਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। 2014 'ਚ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਕੰਡਟ ਨੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮ, ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਬਲਿਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੌਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਏਡਜ਼ ਰੇਤਨਾ ਦੀ ਘਾਟ

ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਾ ਕਰਨ, ਰੱਜ ਕੇ ਕੱਚੇ ਫ਼ਲ਼-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣ, ਦਾਦੇਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ, ਲਾਲ ਮਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿਡ ਮਾਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਘੱਟ ਕਰਨ, ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿਰ ਨਾ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਲਾਗ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਛਾਤੀ, ਸਰਵਾਈਕਲ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ

ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਟੁਡੀਸਦੀ ਬੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਮੁੱਖ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਕੈਂਸਰ 33ਫ਼ੀਸਦੀ ਨਿਊਰੋਬਲਾਸਟੋਮਾ, ਨੈਫਰੋਬਲਾਸਟੋਮਾ, ਮੈਡੂਲੋਬਲਾਸਟੋਮਾ ਅਤੇ ਅੱਖ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ 2 ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 80ਫ਼ੀਸਦੀ ਠੀਕ ਹੋ ਕੇ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 80ਫ਼ੀਸਦੀ ਬੱਚੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਭੋਗਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿਚੋਂ 90ਫ਼ੀਸਦੀ ਮੌਤਾਂ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰ 6 ਮੌਤਾਂ ਵਿਚੋਂ 1 ਮੌਤ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿਚੋਂ 70ਫ਼ੀਸਦੀ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੇਫੜੇ, ਜਿਗਰ, ਅੰਤੜੀਆਂ, ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਲਾਹਿੰਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਠਲੇਵਾ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ 10 ਲੱਖ ਨਵੇਂ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ 6.5 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਦੇ 5 ਮੁੱਖ ਕੈਂਸਰ ਨੱਕ, ਕੰਨ, ਗਲ਼ਾ, ਫੇਫੜੇ, ਖਾਣਾ ਨਾਲ਼ੀ, ਮਿਹਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹਨ ਜਦਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੇ 5 ਮੁੱਖ ਕੈਂਸਰ ਬਿੰਦਰਾਨੀ, ਛਾਤੀ, ਨੱਕ, ਕੰਨ, ਗਲ਼ਾ, ਅੰਡਕੋਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਨਾਲ਼ੀ ਦਾ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ 1 ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੇ 80 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 90 ਨਵੇਂ ਮਰੀਜ਼ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਇਕ-ਜਮਾਨ ਭਾਵ 80 ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ

- ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵੱਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਨੀਂਦ 'ਚ ਸਾਹ ਰੁਕਣਾ।

ਲੱਛਣ

- ਬਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ।
- ਸਿਰ ਭਾਰੀ ਤੇ ਚੱਕਰ ਆਉਂਦੇ।
- ਘਬਰਾਹਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ।
- ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।
- ਸਾਹ ਫੁੱਲਣਾ ਤੇ ਖਾਣ 'ਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ।
- ਨੀਂਦ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣੀ।
- ਦਿਲ ਦੀ ਪੜਕਣ ਦਾ ਵਧਣਾ।
- ਨੱਕ ਦੀ ਨਕਸੀਰ ਦਾ ਫੁੱਟਣਾ।
- ਛਾਤੀ 'ਚ ਦਰਦ ਹੋਣਾ।
- ਪਿਸ਼ਾਬ 'ਚ ਖ਼ੂਨ ਆਉਣਾ
- ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਗੜਬੜੀ ਹੋਣੀ।
- ਮੂੰਹ ਲਾਲ ਹੋਣਾ।

ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ

- ਕਿਡਨੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਟ ਦਾ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਟੈਸਟ।
- ਬਲੱਡ-ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਡਿਜੀਟਲ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਠੀਕ ਰਾ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੀਕੇ ਹੈ।
- ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ।

ਇਲਾਜ- ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਉਣਾ, ਸਿਗਰੇਟ, ਬੀੜੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਸਰਤ, ਯੋਗਾ, ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜੀਜਨ 'ਚ ਦਈਂ, ਕੁਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਮੌਸਮੀ ਫਲ਼, ਟਮਾਟਰ, ਖਰਬੂਜਾ, ਪਿਆਜ਼, ਮੱਛੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ।

ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਨਰਸਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਈ : ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਥਿਉਰੋ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਡੇਂਗੂ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ,

ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਡੇਂਗੂ 'ਤੇ ਵਾਰ' ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੁਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਰਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਖੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ

ਡਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਡੇਂਗੂ ਬੁਖਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ' ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਡੇਂਗੂ 'ਤੇ ਵਾਰ ' ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਰਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਖੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਕਰਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫੀਵਰ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤ ਕਰਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਡੇਂਗੂ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਵਡਮੁੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਬੁਖਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਣ।

ਡਾ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਡਾਈ ਡੇਅ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਉਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਜਿਥੇ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਫੀ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਨਾ ਉੱਤਰੇ, ਸ਼ਰੀਰ 'ਤੇ ਚਤੁੱਕੇ ਪੈਣ, ਤੇਜ਼ ਸਿਰਪੀੜ, ਜੋੜਾ 'ਚ ਦਰਦ, ਜੁਕਾਮ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡੇਮਿਓਲੋਜਿਸਟ

ਡਾ. ਰਾਘਵ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਛੋਟੇ ਟੋਇਆ 'ਚ ਪਾਣੀ ਨਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਦੇਣ ਅਤੇ ਛੱਪੜਾ 'ਚ ਖੜੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਤੇਲ ਦਾ ਛਿੜਕਾ ਕਰਨ।

ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਢੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡੇਮਿਓਲੋਜਿਸਟ ਡਾ. ਰਾਘਵ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਡਾ.ਅਵਲੀਨ ਕੌਰ, ਜ਼ਿਲਾ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫਸਰ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ, ਐਸ ਆਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜਸਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਖਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰੀ ਕਲਸੀ ਨੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਮਿਲਣੀ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਸੁਣਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ

ਬਟਾਲਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਥਿਉਰੋ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਨਜ਼ੋਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰੀ ਕਲਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਥੇ ਸਮੱ ਤੋਂ ਲਟਕੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ, ਇਸ ਮੱਤਵ ਤਹਿਤ ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰੀ ਕਲਸੀ ਅੱਜ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਫਤਰ ਬਟਾਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੱਜਲ ਬੁਆਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿਆਨ

ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰੀ ਕਲਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਸੁਣਕੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਉਨਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੱਜਲ ਬੁਆਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿਆਨ

ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰੀ ਕਲਸੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੱਲ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਜਲਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਨਿਕ ਮਹਿਤਾ, ਇੰਜੀ. ਰੋਹਿਤ ਉੱਪਰਾ, ਐਸ.ਡੀ.ਓ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਮਾਸਟਰ ਤਿਲਕ ਰਾਜ, ਕਾਮਲਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁਮਰਾਹ, ਵੀਨੂੰ ਕਾਹਲੋਂ, ਲੋਥੜਦਾਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ,ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ,ਅਮਿਤ ਸੋਢੀ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੁਰੰਤ ਕਰਨ ਬੂਥ ਲੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ : ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ

ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਥਿਉਰੋ-

ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੋਲਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੇਠ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਬੂਥ ਲੈਵਲ ਏਜੰਟ (ਬੀ.ਐਲ.ਏ) ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬੂਥ ਲੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਭਾਗ ਲਈ ਇਕ ਬੀ.ਐਲ.ਏ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ

ਰਜਿਸਟਰਡ ਵੋਟਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਏਜੰਟ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਵਧੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵੋਟਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ, ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬੀ.ਐਲ.ਏ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਬੀ.ਐਲ.ਏ ਨੂੰ ਮਿਤਕ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਵਾਰਮੇਟ

ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀ.ਐਲ.ਓ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ.ਐਲ.ਏ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਪਾਂ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਬੀ.ਐਲ.ਏ ਦੌਰਾਨ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨਗੇ।

ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਬੀ.ਐਲ.ਏ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਸੋਧ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਫਾਹਮ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਬੀ.ਐਲ.ਏ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਉਦਧਾਰ ਚੋਣਕਾਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਚੋਣ) ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਨੂੰਗੋ ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਰਜਨੀਸ਼ ਟੈਂਡਨ ਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਥਿਉਰੋ-

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ੇਸ਼ਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਦਾਇਕ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਕ੍ਰਮਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਣਬੰਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੁਲੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਚ 'ਯੋਧੇ' ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ

ਡਿਊਟੀ ਲਿਆਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੱਖਿਆ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਸਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਦਿਖਾ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਨਰਲ) ਅਮਰਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਚੰਜੀ ਮੰਡਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ੇਸ਼ਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ੇਸ਼ਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਤਰਨ ਤਾਰਨ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਥਿਉਰੋ-

ਆਰ ਆਈ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਅਰੰਭ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਡਾਈਨੇਸ਼ ਕੋਲਲਰ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ 'ਕੱਦ ਗਿੱਲ' ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਟ ਮੁੱਖੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਬਲਾਕ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡ ਖੁਹਰਾਜੇ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਗਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਐਫ ਸੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ 'ਕੱਦ ਗਿੱਲ' ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਖਰ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੀਮਾ, ਜੀਵਨ ਜਯੋਤੀ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ, ਸੁਕੱਨਿਆ ਸਮਰੱਥੀ ਯੋਜਨਾ,ਬੱਚਤ ਖਾਤੇ, ਆਰ ਡੀ,ਐਫ ਡੀ,ਪੀ ਪੀ ਐਫ ਅਤੇ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਮੁਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਦਿਖਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਅਰੰਭ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖਾਇਲ ਤੇ ਆਇਆ ਉ ਟੀ ਪੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਰਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਉਂਦੇ ਸੁਨੱਹਿਆਂ

ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਚਿਆਂ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੱਧਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹਨ।ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਠੱਗੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਫੋਨ ਤੇ ਆਏ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਲਿੰਕ ਨੂੰ ਨਾ ਛੋੜੋ,

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦੋ ਜ਼ਿਲਿਆ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਥਿਉਰੋ-

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂ ਕੁਲਵੰਤ ਮੱਲੂਨਗਲ, ਸੁਲੱਖਣ ਤੁੜ ਅਤੇ ਸਾਬੀ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਧੀ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 22 ਜੂਨ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਛੋਹਰਟਾ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾ, ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੰਡਾਗਰੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਦੀਆਂ ਸਭ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ੇ ਵਿਰੁੱਧ' ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਝਲਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਖਸ਼

ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੱਲੂਨਗਲ, ਤੁੜ ਅਤੇ ਸੋਧੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਨ ਏਜੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੱਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਾਇਆ-ਧਮਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਚੰਦਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂ ਕੁਲਵੰਤ ਮੱਲੂਨਗਲ, ਸੁਲੱਖਣ ਤੁੜ ਅਤੇ ਸਾਬੀ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਧੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਲਕਾ ਪੱਛਮੀ ਦੇ

ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਵੱਲੋਂ ਮਾਝੇ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂ ਸਾਬੀ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਨੂੰ ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸਦਾ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਛੋਹਰਟਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਕਤ ਵਿਧਾਇਕ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਰ ਭਰਪੂਰ ਮਾਰਚ ਕਰਕੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਝਲਕਾਰਾ

ਗਹਿਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਿਗਾਰ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਰ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤਕ ਲਗਪਗ ਹਰੇਕ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਸੋ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੁਸਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਗਾਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਗਹਿਣਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਪਿਆਰ-ਮੁਹੱਬਤ ਅਤੇ ਸੁਹਜ-ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਬਣਾਵਟੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਗਹਿਣੇ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤਕ ਪਿੱਛੇ 'ਚੋਂ ਲਗਪਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਨੇ ਜਾਂਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ

ਪਿੱਪਲ ਪੱਤੀਆਂ : ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਗਹਿਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ 'ਚ ਉਹ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਗਹਿਣੇ ਨਾਲ ਪਿੱਪਲ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਜਿਹੇ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਗਹਿਣੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ :

ਆਹ ਲੈ ਨੱਤੀਆਂ
ਕਰਾ ਲੈ ਪਿੱਪਲ ਪੱਤੀਆਂ
ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀ...

ਤੁੰਗਲ : ਤੁੰਗਲ ਗੋਲ ਚੁੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪਲੇਨ ਡੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਕੋਕਰੂ : ਕੋਕਰੂ ਕੰਨ ਦੀ ਗਲੀ ਦੇ ਬਾਰਥਲੇ ਵਧਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪਹਿਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਇਸ ਗਹਿਣੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਹੈ :

ਘੰਗਰੇ ਵੀ ਗਏ ਫੁਲਕਰੀਆਂ ਵੀ ਗਈਆਂ
ਕੋਨਾ ਵਿਚ ਕੋਕਰੂ ਤੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵੀ ਗਈਆਂ
ਰੋਸ਼ਮੀ ਦੁਪੱਟੇ, ਡੋਰੇ ਜਾਲੀਆਂ ਵੀ ਗਈਆਂ
ਘੁੰਡ ਵੀ ਗਏ ਤੇ ਘੁੰਡ ਵਾਲੀਆਂ ਵੀ ਗਈਆਂ
ਚੱਲ ਪਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਣੇ
ਚੋਂ ਕੀ ਬਹੁ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ...

ਬੁਸਲੀਆਂ : ਇਹ ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਵਿਰਕੀ ਵਾਂਗ ਇਕ ਗਹਿਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਕਢਵਾ ਕੇ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਤੀਲੀ : ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੱਕ ਵਿਚ ਤੀਲੀ ਬਹੁਤ ਚਾਅ ਨਾਲ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਤੀਲੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ ਬਾਰੀਕ ਮੱਖ-ਨੁਮਾ ਗਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਨਗ ਲੱਗਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਲੌਂਗਾ : ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਸੁੰਦਰ ਗਹਿਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਗੁਆਚਣ ਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੇਖਦਾ ਆਈ ਵੇ ਮੇਰਾ ਲੌਂਗ ਗੁਆਚਾ...

ਲੌਂਗ ਵਿਚਲੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਨਗ ਜੜ੍ਹਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲਿਓਂ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਨਗਾਂ ਨਾਲ ਘੇਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਤੀਲੀ ਅਤੇ ਲੌਂਗ ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੁੰਦਰ ਕੌਣ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਤਾਹੀਓਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ :

ਤੀਲੀ ਲੌਂਗ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਰੀ
ਥਾਣੇਦਾਰਾ ਸੋਚ ਕੇ ਕਰੀ...

ਮੱਛਲੀ : ਮੱਛਲੀ ਨੱਕ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਸਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਹੱਡੀ ਵਿਚ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਨੱਥ : ਇਹ ਵਿੰਨ੍ਹੇ ਨੱਕ ਦੀ ਗਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਗੁਲਾਈ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੱਕ ਵਿਚ ਕੰਕਾ, ਬੁਲਕ, ਮੱਖ, ਬੋਸਰਾ ਅਤੇ ਨੁਕਰਾ ਆਦਿ ਨੱਕ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਲਈ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨੱਥ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਨੱਕ ਦੇ ਗਹਿਣੇ

ਗਲ਼ੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਗਹਿਣੇ

ਤੱਗਾ, ਹਮੇਲ, ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਬੁਘੜੀਆਂ : ਗਲੇ ਵਿਚ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕੇ ਇਸ 'ਚ ਜੇਕਰ ਪੌਂਡ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਗਾ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹਮੇਲ। ਜੇਕਰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਬੁਘੜੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਕੋਣੇ ਤਵੀਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਨਾਮ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਸੱਕਣ ਮੋਹਰਾ : ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਸਰੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਹਾਰ ਬਣਵਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੱਕਣ ਮੋਹਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਜੁਗਨੀ : ਜੁਗਨੀ ਵੀ ਗਲ਼ੇ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਹਿਣਾ ਸੀ। ਜੁਗਨੀ ਹਾਰ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਲਟਕਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰੇ ਤੇ ਲਾਲ ਨਗ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਗਲ਼ੇ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੰਜੀਰੀ, ਚੌਕੀ, ਹੱਸ, ਰਾਣੀਹਾਰ, ਤਵੀਤ, ਮੱਖੀ, ਹੋਲਦਿਲੀ, ਰੁਟਾਲਾ, ਲੋਕਟ, ਪੌਡਲ, ਸਿਘ-ਤਵੀਤ, ਗੁਲ਼ਬਦ, ਤਵੀਰਾ, ਮਾਲਾ, ਨੌਰਕਤਾ ਸੈੱਟ ਆਦਿ ਗਹਿਣੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਸ਼ਿਗਾਰ ਸਨ। ਕਈ ਭੜੀਆਂ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਕੀਮਤੀ ਸੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਗਲ਼ੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ।

ਉਂਗਲਾਂ ’ਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਹਿਣੇ

ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁੰਦਰੀ, ਛਾਪ, ਕਲੀਚੜੀ ਅਤੇ ਆਰਸੀ ਆਦਿ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ-ਅੰਗਲਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜੇਬਾ, ਪਟੜੀਆਂ, ਲੱਛੇ, ਝਾਜਰਾਂ, ਬਾਕਾਂ ਅਤੇ ਬਿਛੂਣੇ ਆਦਿ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਹਿਣੇ ਸਨ।

ਸ਼ੁਕੀਨ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਮਰਦ ਕੌਣਾ, ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੜਾ, ਸੋਨੇ ਦੀ ਜੰਜੀਰੀ, ਨੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋਨਾ ਵਿਚ ਬਾਲੇ ਆਦਿ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ। ਬੱਚੇ ਸਗਲੇ ਪੌਣੇ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਲੋਕ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਟੋਨ-ਮੋਟਲ, ਤਾਬਾ, ਲੋਹਾ, ਪਿੱਤਲ, ਅਤੇ ਏਡੀ (ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਇਮੰਡ) ਆਦਿ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਨਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਮੰਗ ਘਟ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਇਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਵਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਨਸਲਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਉਪ ਨਸਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਹਾਨਗਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਕਲਕੱਤਾ, ਬੰਬਈ, ਮਦਰਾਸ ਆਦਿ ਇਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਮ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ਬਾਵਾਂ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਪੱਛਮੀ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਤੀਰਬ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਅਰਥਾਤ ਪੱਛਮੀ ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਨਣ, ਸਾਹਿਤ, ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੰਜਾਬ ਤਕ ਵੀ ਪੁੱਜਾ। ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਖੇਤਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਰਾਵਾ, ਲੋਕ ਗੀਤ, ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਵੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਰਸਮ-ਰਿਵਾਜ ਆਦਿ ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਸਨ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ

ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਖੇਤਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖਾਣਾ-ਪੀਣ, ਪਹਿਰਾਵਾ, ਲੋਕ ਗੀਤ, ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਵੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਰਸਮ-ਰਿਵਾਜ ਆਦਿ ਜੋ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਸਨ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗੁਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਤ ਤੱਤ

ਖਾਣ-ਪੀਣ

ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਮੱਕੀ ਦੀ ਥੋਲੀ, ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਸਾਗ, ਦਹੀਂ, ਲੱਸੀ, ਮੱਖਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ, ਪੀਸ਼ਾ, ਬਰਫਰ ਅਤੇ ਰਾਈਨੀਸ਼ ਫ੍ਰੂਡ ਹੋਟਡਾ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀ ਵਸਤਾਂ ਹੋਣਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਚੌਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖਾਣੇ ਕਰਕੇ ਸੀ ਉਹ ਕਿੱਧਰੇ ਗੁਆਚਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੋਇਆ, ਅੱਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਅਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿੱਖ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚਧਾਰਾ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਨਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦਾ

ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਨਅਤੀ ਦੌਰ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਲੋਕ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਸਣ ਲੱਗੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਘਟਣ ਲੱਗੀ। ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਮੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਨਵੀਂ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਮੱਧ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਅਖ਼ਤਾ ਬਣੀ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਹੱਤਵ ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਨਾਲ ਪੌਡੂ ਸੱਭਿਅਤਾ ਲੈਪ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਮਸ਼ੀਨੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਵਧੇਰੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਨਵਟ ਤੇ ਜਟਲਤਾ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਲੁਹਾਰ, ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਹਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਟਰੈਕਟਰ, ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਆ ਗਏ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗਏ।

ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਜੀਵਨ ਸਿਊਟੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਘੋਲ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਵਧੇਰੇ ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਤ ਸਵਾਰਥੀ ਅਤੇ ਮੋਹ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਬਣ ਆ ਗਿਆ।

ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕੁਝ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਨਿਰੋਲ ਹਾਕਮ ਤੇ ਮਹਿਮੂਨ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਸਮਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਿਰ ਸਥਾਈ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕੌਮ ਦੀ ਇਹ ਨੀਤੀ ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਖ ਪ੍ਰਿੰਸਪੀਲਜ਼ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣਾ

ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਆਪਣੀ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਰੇਖਾ, ਟੈਕਨਾਲੌਜੀ, ਸਿੱਖਿਆ, ਕਾਰਨ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਹ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਸਾਂ ਰੱਖਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਾ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਕੇ ਖਰੂ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਦੇ ਨਵੀਨ ਜਾਦੂਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੌਜੀ ਵਰਗੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਰੂਰਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਰੰਗ ਮੰਦੇ ਪੈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਮਾਨ-ਸਤਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਗ ਕਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਦੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ' ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾ ਵਿਸਾਰੀਏ।

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ, ਸਾਡੀ ਨਿਆਰੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਝੋਜੜਿਆ ਅਤੇ ਪੈਰੋਂ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਦੇਸੀ ਅੰਗਰੇਜ਼' ਬਣ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਰੂਪਾਤਨ ਦਾ ਇਹ ਅਮਲ ਇੰਨਾ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਬੋਲੀ, ਸਾਹਿਤ, ਜੀਵਨ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਪੈਟਰਨ ਇੱਥੇ ਤਕ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ।

ਪਹਿਰਾਵਾ

ਜੇਕਰ ਪਿਛਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਖੇਤਰੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ ਧੌਤੀ-ਕੁੜਤਾ ਪਛਾਮਾ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ ਹੁਣ ਲਗਪਗ ਲੈਪ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ 95% ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਪੈਂਟ-ਸਰਟ ਪਹਿਨਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੀਨ ਤੇ ਟੀ. ਸ਼ਰਟ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਆਪ-ਪ੍ਰਿੰਟ ਨਕਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਚਿੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਆਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ

ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਨੇ ਸਾਡੀ ਖ਼ਾਲਸ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮਾਸ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗੁਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੋਲੀ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਦਖ਼ਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜਲਦ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੀ ਇਕ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰੂਪ ਲੈਪ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕਤਾ ਗੁਆ ਲਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ

ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗੁਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਨਵੇਂ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਪਰ ਨਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਘੱਟ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਧੇਰੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਦਾ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ੀ ਢੰਗ ਦਾ

‘ਆਪ’ ਦੇ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ 10637 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਮੈਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ : ਕੇਜਰੀਵਾਲ

ਗੁਜਰਾਤ ‘ਚ ਇਕ ਸੀਟ ‘ਆਪ’ ਤੇ ਦੂਜੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਝੋਲੀ; ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਨੀਲਾਂਬੁਰ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਯੂਡੀਐੱਫ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਕਾਲੀਗੰਜ ‘ਚ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅੱਗੇ

ਲੁਧਿਆਣਾ/ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ‘ਆਪ’ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹੈ। ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸੂ ਨੂੰ 10,637 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਗੁਪਤਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਘੋਮਣ ਕਮਵਾਰ ਤੀਜੇ ਤੇ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ ‘ਤੇ ਰਹੇ।

‘ਆਪ’ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 35179 ਵੋਟਾਂ ਜਦੋਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸੂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 24542 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ 20323 ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 8203 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। 793 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨੋਟਾ ਦਾ ਬਣਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜੇ ਨੀਤੂ ਸ਼ਟਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 112 ਵੋਟ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਚਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਹੋਈ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਇਕ ਸੀਟ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਜਿੱਤ ਲਈ

ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਇਕ ਇਕ ਸੀਟ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸੂ ਨੂੰ 10,637 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਮਨੀ ਲਈ 14 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ‘ਆਪ’ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਬੰਸੀ ਗੋਗੀ

ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਚੋਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਵਿਸਾਵਦਰ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਆਪ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਤਾਲੀਆ ਗੋਪਾਲ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਤਾਲੀਆ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਰਿਤ ਪਟੇਲ ਨੂੰ 17554 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਇੱਥੇ ਵਿਸਾਵਦਰ ਸੀਟ ਦੇਸ਼ਭਰ 2023 ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ‘ਆਪ’ ਵਿਧਾਇਕ ਭੂਪੇਂਦਰ ਭਯਾਨੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ

ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਕਾਡੀ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਚਾਵੜਾ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਮੇਸ਼ ਚਾਵੜਾ ਨੂੰ 39452 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫ਼ਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਐਸਸੀ) ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਰਾਧਵਾਂ ਕਾਡੀ ਹਲਕਾ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਕਰਸਨ ਸਲੋਂਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਨਾਦੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਾਲੀਗੰਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਲਈ ਹੋਈ ਜ਼ਿਮਨੀ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਲੀਫ਼ਾ ਅਹਿਮਦ 13ਵੇਂ ਗੇੜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਗਰੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਘੋਸ਼ ਨਾਲ 29749 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 13ਵੇਂ ਗੇੜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਲੀਫ਼ਾ ਅਹਿਮਦ ਨੂੰ 59329 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਰੋਧੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਬਿਲ ਉਦੀਨ ਸ਼ੇਖ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ

(ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) (ਸੀਪੀਆਈ-ਐਮ) ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਨੂੰ 19516 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਤਰੀ ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਨੀਲਾਂਬੁਰ ਸੀਟ ‘ਤੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਗਨੇਸ਼ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਫਰੰਟ (ਯੂਡੀਐਫ) ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਖੰਬੇ ਡੋਮਕਰੇਟਿਕ ਫਰੰਟ (ਐਲਡੀਐਫ) ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਤੋਂ 19ਵੇਂ ਗੇੜ ਦੇ ਅੰਤ ‘ਤੇ, ਯੂਡੀਐਫ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਰੀਆਦਾਨ ਸ਼ੈਕਤ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸੀਪੀਆਈ-ਐਮ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਮ. ਸਵਰਾਜ ਨੂੰ 11077 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਸ਼ੇਕਤ ਮਰੂਮ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਆਰੀਆਦਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਵਰਾਜ ਸੀਪੀਆਈ-ਐਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹੇ ਪੀ. ਵੀ. ਅਨਵਰ ਨੇ ਨੀਲਾਂਬੁਰ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਹੋਈ ਜ਼ਿਮਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਯੂਡੀਐਫ ਅਤੇ ਐਲਡੀਐਫ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੈਸਟ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ‘ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਸੁਪਰੀਮ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ‘ਆਪ’ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੈਸਟ ਤੋਂ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਨੇ 2022

ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੱਗਭਗ ਦੋਗੁਣੇ ਮਾਰਜਿਨ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਵਿਧਾਇਆ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ

ਇਕ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਾਡੇ ਕੌਮਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਬਦਲਾਅ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ ਨੇ ‘ਆਪ’ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ, ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ‘ਆਪ’ ਵਿਚਾਲੇ ਜਿੱਧੀ ਲੜਾਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕਠਪੁਲੀ ਬਣ ਕੇ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੈਸਟ ਸੀਟ ਲਈ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ‘ਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੌਮਾਂ ‘ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮਾਤਾ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ‘ਚ ਹੋ ਗਈ Landslide, ਮਿੱਟਾਂ ‘ਚ ਪੈ ਗਈਆਂ ਭਾਜੜਾਂ

ਕਟੜਾ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਮਾਤਾ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿਸਕੋਟੀ ਰੂਟ (ਨਵਾਂ ਰੂਟ) ‘ਤੇ ਸਥਿਤ ਸੱਤਿਆ ਵਿਊ ਪ੍ਰਆਇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਵੇਂ ਹਿਸਕੋਟੀ ਰੂਟ ‘ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ

ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਤਾ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਹੀ ਇਲਾਕੇ ‘ਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ ‘ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ। ਹਿਮਕੋਟੀ ਸੜਕ ‘ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਕਾਰਨ ਬੋਟਰੀ ਕਾਰ ਸੋਢਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਮਾਤਾ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਨ।

ਐਨਸੀਸੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੈਡਿਟਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਐਨਸੀਸੀ ਗਰੁੱਪ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਵਰਗੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਚੋਟੀ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹਾਦਰ ਐਨਸੀਸੀ ਕੈਡਿਟਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ 2 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਟਾਲੀਅਨ ਐਨਸੀਸੀ ਦੇ ਅੰਡਰ ਅਵਸਰ ਪਦਮ ਨਾਮਗਿਰਾਲ, 1 ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਟਾਲੀਅਨ ਐਨਸੀਸੀ ਦੀ ਕੈਪਟੇਨ ਕ੍ਰਿਤਿਕਾ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ 2 ਆਰ ਐੱਫ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਸਕੁਐਡਰਨ ਐਨਸੀਸੀ ਦੀ ਗਰਲ ਕੈਪਟੇਨ ਇਸ਼ਟ ਿਕਟਰ ਅਨਾਧਿਕਾ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਸਾਧਾਰਨ ਹਿਮਤ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਖਤ ਮਿਹਨਤ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

18 ਮਈ 2025 ਨੂੰ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਡਿਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਤਾ ਸਿਰਫ ਐਨਸੀਸੀ ਸੀਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ।

ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਜੇ.ਐਸ. ਚੀਮਾ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਐਨਸੀਸੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ (ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ।

ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਵਾਈਐੱਸਐੱਮ, ਗਰੁੱਪ ਕਮਾਂਡਰ, ਐਨਸੀਸੀ ਗਰੁੱਪ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰ ਕੈਡਿਟਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੱਨ੍ਹ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਨਕਦ ਇਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਸਿਰਫ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਐਵਰੈਸਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਊਂਟ ਅਬੀ ਗਾਮਿਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹਿਰੂ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਾਊਂਟਨੀਅਰਿੰਗ (ਐਨਆਈਐਮ) ਵਿਖੇ ਮੁੱਢਲੀ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਵਿਖੇ ਸਖਤ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਊਂਟ ਲਾਸ਼ੂਚੇ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਰ ਪੜਾਅ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਐਨਸੀਸੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ (ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ। ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਵਾਈਐੱਸਐੱਮ, ਗਰੁੱਪ ਕਮਾਂਡਰ, ਐਨਸੀਸੀ ਗਰੁੱਪ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰ ਕੈਡਿਟਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੱਨ੍ਹ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਨਕਦ ਇਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਸਿਰਫ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਐਵਰੈਸਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਊਂਟ ਅਬੀ ਗਾਮਿਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹਿਰੂ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮਾਊਂਟਨੀਅਰਿੰਗ (ਐਨਆਈਐਮ) ਵਿਖੇ ਮੁੱਢਲੀ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਵਿਖੇ ਸਖਤ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਊਂਟ ਲਾਸ਼ੂਚੇ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਰ ਪੜਾਅ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ

ਆਧਾਰ ‘ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 10-ਮੈਂਬਰੀ ਐਨਸੀਸੀ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ/ਵਿੰਗ ਮਿਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੇ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 18 ਮਈ 2025 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਐਵਰੈਸਟ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਚੋਣ ਇੱਕ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਏਅਰ ਚੀਫ ਮਾਰਸ਼ਲ ਏ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰ ਕੈਡਿਟਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਿਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਐਨਸੀਸੀ ਕੈਡਿਟਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਔਟੋਟ ਜਨੂੰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਖਰ ਅਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨੀਤੀਆਂ ਸਦਕਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬ: ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਦਕਾ ਸੂਬਾ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਤੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਐੱਚ.ਐੱਮ.ਟੀ. ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਗਾਡਨ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੀ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਾਪਾਰ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਸਟਟਰੇਕ ਸਿੰਗਲ ਵਿੱਡੋ

ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂੰਜੀਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ

ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੰਗਲ ਵਿੱਡੋ ਸਿਸਟਮ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਵ-ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੋਧਰੂਪ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚੋਜ ਆਫ ਲੈਂਡ ਯੂਜ਼ (ਸੀ.ਐਲ.ਯੂ.) ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਹਿਤ ਛੇ ਮੁੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਮਾਲ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ, ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਵੈਕਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੰਗਲ ਵਿੱਡੋ ਸਿਸਟਮ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਵ-ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੋਧਰੂਪ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨਿਗਮ ਨੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਕਲੱਬਿੰਗ ਅਤੇ ਡੀ-ਕਲੱਬਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੈਸਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਕਟ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਸਬੰਧੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੀਹੋਲਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ

ਲਈ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਲਿਆਉਣ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਐਲ.ਯੂ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟੈਂਡਅਲੋਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਐਲ.ਯੂ. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਪੱਧਰੀਤਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2025-26 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 180 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਸਾਹਿਤ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਰੀਐਂਟਸ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਨਵੇਂ ਉਦਮਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਟੋਇਟਾ ਕਿਰਲੋਸਕਰ ਮੋਟਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਟ ‘ਰੋਗੋ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ SUV ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ‘ਟੋਇਟਾ ਅਰਬਨ ਕਰੂਜ਼ਰ ਹਾਈਰਾਈਡਰ ਵੀਕ’ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਪੰਜਾਬ/ਹਰਿਆਣਾ: ਬੇਸਿਸਲ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟੋਇਟਾ ਕਿਰਲੋਸਕਰ ਮੋਟਰ (TKM) ਨੇ ਅੱਜ ‘ਟੋਇਟਾ ਅਰਬਨ ਕਰੂਜ਼ਰ ਹਾਈਰਾਈਡਰ ਵੀਕ’ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ - ਉਤਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਗਾਹਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਮੁਹਿੰਮ।

ਹਫ਼ਤਾ ਭਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਟੋਇਟਾ ਅਰਬਨ ਕਰੂਜ਼ਰ ਹਾਈਰਾਈਡਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ

ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ SUV ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਪਾਟਲਾਈਟ 2025 ਟੋਇਟਾ ਅਰਬਨ ਕਰੂਜ਼ਰ ਹਾਈਰਾਈਡਰ ‘ਤੇ ਹੈ। ਉੱਚ-ਸਪੈੱਕ ਵੇਰੀਐਂਟ ਪੇਨਰਾਮਿਕ ਸਨਰੂਫ, ਹਵਾਦਾਰ ਫਰੰਟ ਸੀਟਾਂ, ਅੱਠ-ਪਾਸ਼ਰ ਪਾਵਰ-ਐਂਡਜਨੇਟੇਬਲ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀਟ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ ਰਾਨਿੰਗ

ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ ‘ਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ; ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਮਗਰੋਂ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਐਂਟਰੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ‘ਆਪ’ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਖਰਲੇ ਆਗੂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਭਾ ‘ਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਰਾਹ ਹੋਇਆ ਪੱਧਰਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 24 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

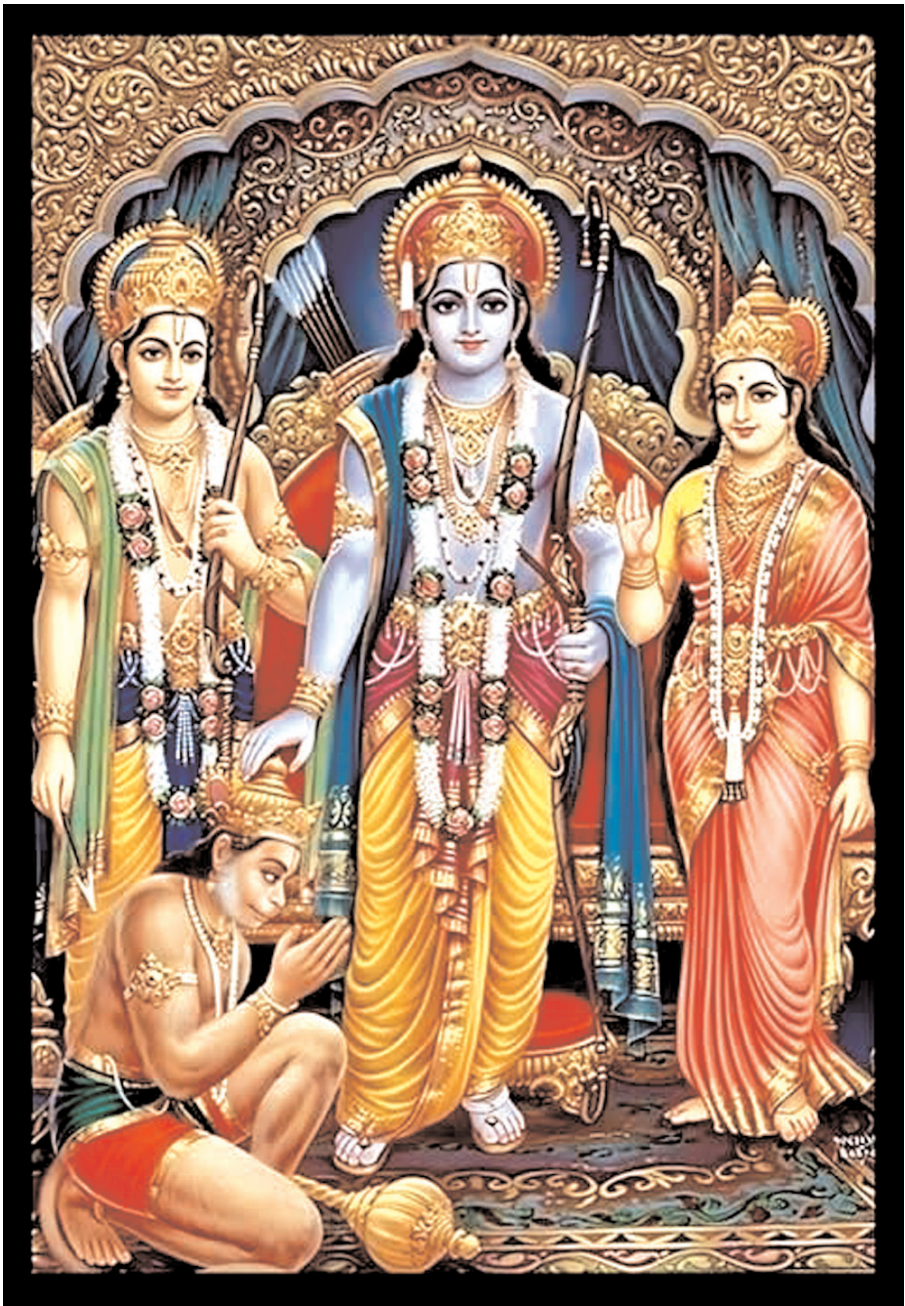
ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਲਈ ਹੈ। ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਮੌਕੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਖਰਲੇ ਆਗੂ ਲਈ ਸੇਸਦ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ‘ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ’ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।\

‘ਆਪ’ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਅਰੋੜਾ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਕੁਝ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਰਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਨਾਲ ‘ਆਪ’ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਵਧੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਗਈ ਸੀ। ‘ਆਪ’ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਬੰਸੀ ਗੋਗੀ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੀਟ ‘ਆਪ’ ਲਈ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਇੰਚਾਰਜ ਮਨੀਸ਼ ਸਿੱਸੌਦੀਆ ਅਤੇ ਸਤੰਦਰ ਜੈਨ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸਖ਼ਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ‘ਆਪ’ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹ

ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਸੀਤਾ ਜੀ , ਪ੍ਰਭੂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਣ ਜੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ !

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੁਫਤ ਅਨਾਜ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ 24 ਜੂਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੂਬਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਰੀਬ ਆਨ ਕਲਿਆਣ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਹਰ ਤਿਮਾਹੀ ਮੁਫਤ ਰਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰੇਕ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਈ. ਕੇ. ਵਾਈ. ਸੀ. ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਈ. ਕੇ. ਵਾਈ. ਸੀ. ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ 30 ਜੂਨ 2025 ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਖਪਤਕਾਰ 30 ਜੂਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਈ. ਕੇ. ਵਾਈ. ਸੀ. ਕਰਵਾਉਣਗੇ, ਉਹ ਹੀ ਮੁਫਤ ਅਨਾਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਰੀਬ ਆਨ ਕਲਿਆਣ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 40 ਲੱਖ 24 ਹਜ਼ਾਰ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਕਰੋੜ 54 ਲੱਖ 29 ਹਜ਼ਾਰ ਮੈਂਬਰ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਫਤ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕ ਕਰੋੜ 26 ਲੱਖ 14 ਹਜ਼ਾਰ 865 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਈ. ਕੇ. ਵਾਈ. ਸੀ. ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ 28 ਲੱਖ 14 ਹਜ਼ਾਰ 267 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੈਰਟਲ 'ਚੋਂ ਡਿਲੀਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਲੋਕ ਮੁਫਤ ਅਨਾਜ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਵਾਂਞੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੀਲੇ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਿਮਾਹੀ 'ਤੇ 15 ਕਿਲੋ ਪਿੱਤਲੀ ਮੈਂਬਰ ਮੁਫਤ ਕਣਕ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੂਬੇ ਦੇ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿਤਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼' ਕਰ ਕੇ ਸੜ ਕੇ ਮਰ ਗਈ ਮੇਰੀ ਭੈਣ

ਸਾਹਨੋਵਾਲ 24 ਜੂਨ। ਭਰਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਣ 'ਤੇ ਜੀਜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਖ਼ਾਲਾਭਾ ਬਾਣਾ ਕੁੱਮ ਕਲਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਣੇਦਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਫ਼ਤਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਭੋੜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਪਿੰਡੀ ਕੌਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 2023 ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਢੋਲਣਵਾਲ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਫ਼ਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡੀ ਕੌਰ ਦੀ ਸੱਸ ਹੁਕਮ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਢੋਲਣਵਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਜਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਅਤੇ ਮੱਦੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡੀ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੀ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਪਿੰਡੀ ਕੌਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪਿੰਡੀ ਨੂੰ ਸੀ. ਐਮ. ਸੀ. ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਿਜਾ ਕੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਦੀ ਅੱਜ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਨੇ ਇਹ ਕਦਮ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਹੁਕਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਤਾੜਨਾ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਕੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੱਸ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਦੇ ਖ਼ਾਲਾਭਾ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਸਕੈਂਡਲ 'ਚ ਨਵਾਂ ਮੋੜ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾਉਣ 'ਚ ਲੱਗੇ ਜਲੰਧਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਜਲੰਧਰ 24 ਜੂਨ। ਜਲੰਧਰ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖ਼ਰਚ 'ਤੇ ਉੱਠਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਨਵਾਂ ਰੁਖ਼ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾਉਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਟਪਾਥਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਚੈੱਕ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਉਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਚੈੱਕ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫੁੱਟਪਾਥ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲਗਭਗ 21 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਚੈੱਕ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਫੁੱਟਪਾਥ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਟਪਾਥਾਂ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਹੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਲੰਧਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵੀ ਨਿਗਮ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ। ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਜਲੰਧਰ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਕ 900 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ

ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪੈਸਾ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਬਿਊਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਖ਼ਰਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਘਪਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਪੈਸਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਜਲੰਧਰ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਤਹਿਤ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। 18 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਜਲੰਧਰ ਰੱਜ ਦੇ ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਨੇ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਦੇ ਸੀ. ਈ. ਓ. ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਚੈੱਕ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਖਿਰ ਕਿਸ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਟਪਾਥਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਸਿੱਧੀ-ਸਿੱਧੀ ਜਾਂਚ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਘਪਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਖੁਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਫ਼ਾ-ਦਫ਼ਾ ਕਰ

ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸ ਟੈਂਡਰ ਤਹਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੱਕ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਇਹ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਗੈਰ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਦੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਠੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖ਼ਾਲਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੰਮ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਟੈਂਡਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਘਪਲੇ ਨੂੰ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਖਰਚ ਹੋਣ ਤਾਂ ਘਟੀਆ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਜ਼ਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਬਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਠੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿੱਚ 871 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਨਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹੱਲ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਹੁਣ ਨਾ ਘਬਰਾਉਣ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 24 ਜੂਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਦਾ ਰਸਮੀ ਉਦਘਾਟਨ ਰਣਜੀਤ ਐਂਕੋਨੇਟਰੀ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 72 ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਤੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਚੈਕਅੱਪ, ਇਲਾਜ, ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਫਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਟਰਨਲ ਹੋਲਡ ਕੇਅਰ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨੇੜੇ ਹੀ ਐਂਟੀਨੈਟਲ ਕੇਅਰ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਡਾ. ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿਚ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟ ਦਵਾਈਆਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਫਤ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਵੀ ਸੁਚੀਬੱਧ ਸੈਂਟਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

13ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ 16 ਸਾਲਾ ਕੁੜੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਨ

ਖਰੜ 24 ਜੂਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨਿਊ ਸੇਨੀ ਇਨਕਲੇਵ ਜਲਵਾਯੂ ਟਾਵਰਜ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਕੁੜੀ ਵਲੋਂ 13ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਖਰੜ ਪੁਲਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਬਾਲਗ ਕੁੜੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇਮਨਪੀਤ ਕੌਰ (16) ਵਾਸੀ ਨਵ ਵਲੱਰ, ਸੇਨੀ ਐਨਕਲੇਵ, ਸੈਕਟਰ 125 ਦੀ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੌਹਾਲੀ ਰੋਜ਼-2 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਰਤੀ। ਉਸਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਘਰ ਵਾਲੇ ਜਲਵਾਯੂ ਟਾਵਰਜ਼ ਦੇ ਔਟਰੀ ਗੇਟ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਐਕਟਿਵਾ ਖੜ੍ਹੀ ਵੱਖੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀ 'ਚ ਕੁੱਝ ਹਲਚਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਮਨਪੀਤ ਨੇ ਬਲਾਕ ਦੀ 13ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚੱਪਲਾਂ ਉਤਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਥੱਲੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਮੌਹਾਲੀ ਰੋਜ਼-6 ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਮੋਰਚਰੀ ਵਿੱਚ ਰਖਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਮਨਪੀਤ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਐਕਟਿਵਾ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਲੀ ਪਰ ਉਸਦਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਸੀ, ਜੋ ਅੱਜ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਕੂਲ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਭ? ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ

ਮੋਗਾ 24 ਜੂਨ। ਮੋਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਘਲਕਲਾ ਨੇੜੇ ਮੋਗਾ-ਲੁਧਿਆਣਾ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਤਕਰੀਬਨ 2.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਟੱਕਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਜੇ ਕੁਆਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਵੱਖਰੇ ਘਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 4 ਨੌਜਵਾਨ ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਨਾਲੀ ਘੁੰਮਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਘਲਕਲਾ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਇਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਿੱਛੋਂ ਆ ਰਹੇ ਟਰੱਕ ਦੀ ਵੀ ਉਸੇ ਗੱਡੀ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜਾਮ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹੋਟਲ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਉਸਦੀ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ ਗਈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਘਲਕਲਾ ਦੇ ਪੁਾਰੀ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਤਕਰੀਬਨ ਰਾਤ ਦੇ 2.30 ਵਜੇ ਦਾ ਹੈ।

ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਦਾ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਠੋਕਵਾਂ ਜਵਾਬ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੂਬੇ 'ਚ ਪੱਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲ ਸਕਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 24 ਜੂਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਾਵਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਆਪਣੇ ਹੋਟਲਾਂ, ਫਾਰਮ ਹਾਊਸਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੇਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਖ਼ਸ ਅੱਜ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਜਿਹੜੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਸੁਫਨਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ। ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਕ ਮਾਡਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲੈਂਡ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਚੀਫ ਸੈਕਟਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਾਵਰ ਚੀਫ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਆਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਪਾਵਰ ਚੀਫ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੁਣ ਜਲਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਥ ਦਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਿੱਲ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕੀ ਖਿਆਲਬਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਾਕਰ ਨਾ ਕੱਲ੍ਹ ਸੀ, ਨਾ ਅੱਜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਦੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣ, ਜਿੱਥੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਵੇ। ਦੋਸਤਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਪਾਵਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ-29 (3) 'ਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।